

ЈУБИЛЕЈИ

Обиљежавање седамдесет година постојања Историјског института и излажења часописа „Историјски записи“

СА ПРОСЛАВЕ СЕДАМДЕСЕТЕ ГОДИШЊИЦЕ ИСТОРИЈСКОГ ИНСТИТУТА И ИЗЛАЖЕЊА ЧАСОПИСА “ИСТОРИЈСКИ ЗАПИСИ”

Одлуком Владе СР Црне Горе Историјски институт Црне Горе основан је 3. јула 1948. године. Као прва научна институција у Републици Црној Гори, он је у континуиету, пуних седам деценија, обављао своју научну мисију у области хуманистичких наука.

Током свог постојања Историјски институт је испунио задатке због којих је основан, тј. најприје поставио темеље савремене историјске науке у Црној Гори, а онда кроз рад неколико генерација запослених достигао, реализовајем бројних научних пројекта, штампање великог броја посебних научних публикација, одржавањем научних конференција и скупова, као и сарадњом са сродним институцијама у свијету, достигао ниво на коме су се налазиле друге историографске школе у бившој југословенској држави и шире. То је постигнуто у скромним условима, уз напоран рад, али су остварени резултати били за сваку похвалу.

Историски институт је пуних 70 редовно издавао своје начно гласило *Историјске записе*, које настављају традицију *Записа*, једно вријеме у сарадњи са Друштвом историчара Црне Горе, а онда самостално. Добро конципираном уређивачком политиком, ангажовањем великог броја сарадника, широко познатих научника, часопис је израстао у једно од најреномиранијих научних гласила у Црној Гори и окружењу.

Кратко подсећање на свијетле тренутке годишњице оснивања Историјског института и покретања излажења часописа Историјски записи, уводи нас у један други значајан догађај који се десио 3. јула 2019. године. Тада је у згради Ректората Универзитета Црне Горе обиљежена 70-годишњица од оснивања Института и излажења његовог научног гласила *Историјских записа*. То је урађено, због објективних околности, са закашњењем од годину дана. Но, програм обиљежавања овог

значајног датума у црногорској историјској науци и научној периодици, ипак је био свечан, а обиљежен је одржавањем свечане академије, на којој су узеле учешће, својим присуством, или слањем поздравних писама, како највиши црногорски државни званичници тако и представници ресорних министарстава, бројних партнерских институција у земљи и иностранству, те угледни научни радници.

Свечана академија која је тим поводом одржана није била посвећена само годишњици Историјског института и седмодеценијском излагању најстаријег, модерног научног гласила у Црној Гори *Историјски записи*. Она је била прослава првих почетака, савременог, институционалног бављења историјском науком у Црној Гори.

Све претходно речено утицало је да на Свечаној академији буде присутан велики број званица, представника Министарства владе Републике Црне Горе, амбасада страних држава акредитованих у Црној Гори, као и, наравно, високих представника Универзитета Црне Горе, чија је универзитетска јединица од 2004. године и Историјски институт.

Поред свечарског дијела са којим је започет програм обиљежавња јубилеја (интонирањем химни: Државне химне Црне Горе и студенске химне Гаудеамус игитур) одржана академија је имала и свој официјални дио.

Најприје је приказан кратак документарни филм о Историјском институту, са посебном пажњом и осјећањем почастованости саслушано поздравно писмо предсједника Црне Горе господина Мила Ђукановића, у коме је осим честитања двоструког јубилеја, запосленима на Институту и Универзитету Црне Горе зажелио наставак успјешног научног рада.

У наставку су услиједиле: поздравне ријечи ректора Универзитета Црне Горе, проф др Данила Николића, поздравна ријеч директора Историјског института Универзитета Црне Горе, др Радослава Распоповића и обраћање гостију.

У даљем току свечане академије ректор УЦГ, проф. др Данило Николић, је у име Универзитета Црне Горе додијелио Плакету Историјском институту за 70. година успјешног научно-истраживачког рада и доприносу науке на Универзитету Црне Горе. Сем тога, директор Историјског института др Радослав Распоповић је уручио дипломе о завршеним магистарским студијама из области: "Историја, Историја културе и Историјска антропологија", преосталим студентима магистрантима који су успјешно завршили тај студијски програм, реализован у Историјском институту у периоду 2013-2015. год. Дипломе су уручене мр Љиљани Бајчета, мр Нади Баковић, мр Марини Челебић и мр Бојани Шупељак.

По одлуци Организационог одбора за прославу јубилеја Историјског института и *Историјских записа*, у саставу: др Радослав Распоповић, др Драгана Кујовић, др Иван Лаковић, др Олга Пелцер Вујачић, др Миљан Гогих и Јелена Ђукановић, директор Историјског института је уручио “Плакете захвалности”: представницима: Министарству науке, Министарству културе, Министрству просвјете, Министарству вањских послова, Националној библиотеци “Ђурђе Црнојевић”, Државном архиву Црне Горе, Историјском архиву у Котору, Градском музеју из Пљеваља, те Амбасадама: Руске Федерације, САД, Бугарске, Италије и Словеније, (Плакета захвалности Амбасади Републике Њемачке биће накнадно уручена) .

Цијенећи значај прославе 70-годишњице Историјског института и часописа *Историјски записи* и свега што је прославу пратило, Редакција часописа *Историјски записи* је одлучила да том догађају у оквиру рубрике Јубилеји, у овом броју, заслужену ширу научну пажњу, опширним извјештајем са свечане академије.

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР

Predsjednik Crne Gore

ISTORIJSKI INSTITUT CRNE GORE

Gospodinu dr Radoslavu Raspopoviću, direktoru
Podgorica

Be: 01-1134

Podgorica, 1. jul 2019. godine

Poštovani gospodine Direktore,

Svim radnicima Istorijskog instituta Crne Gore, kao i Vama lično, najsrdačnije čestitam veliki jubilej, 70-godišnjicu rada, kao i izlaženja časopisa „Istorijski zapisi“, uz žaljenje što nijesam u mogućnosti da prisustvujem svečanosti tim povodom.

Osnivanjem Instituta za proučavanje istorije crnogorskog naroda 3. jula 1948, Crna Gora je dobila svoju prvu naučnoistraživačku instituciju, koja je imala izuzetan značaj za formiranje identitetske i državotvorne svijesti njenih građana. Od svog osnivanja, Institut je uradio mnogo na izučavanju bogate crnogorske istorijske građe, ostavljajući novim generacijama veliko naučno nasljeđe. Brojne naučne studije i monografije, tomovi objavljenih arhivskih dokumenata, i više od stotinu brojeva najstarijeg crnogorskog naučnog časopisa „Istorijski zapisi“, svjedočanstvo su o njegovoj velikoj naučnoj, identitetskoj i kulturnoj misiji. Tokom svog rada, Institut je otvarao važna, često traumatična i kontraverzna naučna pitanja, doprinoseći njihovom objektivnom tumačenju i razrješavanju na osnovu nespornih činjenica. Naučni radnici Instituta, hrabro i principijelno davali su utemeljene odgovore koje je od njih očekivala i naučna javnost, i cjelokupno crnogorsko društvo.

Današnji Istorijски institut, koji baštini tu tradiciju, trebalo bi da bude nastavljач velikih djela i društvene misije svojih prethodnika. Samo takav pristup može koristiti osnovnoj svojoj namjeni, kao i svojoj državi, i odgovoriti potrebama savremenog crnogorskog društva.

U to ime još jednom vam čestitam jubilej, i pozdravljam sve učesnike svečane akademije.

Milo Đukanović